

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA
mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.X.30.319/2007/8.szám.

A Legfelsőbb Bíróság, mint felülvizsgálati bíróság a dr.Hegymegi-Barakonyi Zoltán ügyvéd által képviselt felperesnek a dr.Rausch János György ügyvéd által képviselt alperes ellen tisztességtelen piaci magatartás megállapítása iránt a Fővárosi Bíróság előtt 11.G.41.017/2005. számon indult és a Fővárosi Ítéltábla 2007. március 22-én kelt 14.Gf.40.418/2006/6. számú jogerős ítéletével befejezett perben a jogerős ítélet ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati, a felperes által benyújtott csatlakozó felülvizsgálati kérelem folytán - nyilvános tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság, mint felülvizsgálati bíróság a Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.418/2006/6. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel, csatlakozó felülvizsgálati kérelemmel nem támadott rendelkezéseit nem érinti, a felülvizsgálati kérelemmel támadott részét részben hatályon kívül helyezi. A Fővárosi Bíróság 11.G.41.017/2005/11. sorszám alatti ítéletét részben és az alábbiak szerint változtatja meg.

A Legfelsőbb Bíróság, mint felülvizsgálati bíróság megállapítja, hogy a V. M. Zrt. alperes a „P. N. reklámkampánya keretében 2005. április 4. és 30. között a különböző tévé csatornákon sugárzott reklámfilmjeiben elhangzott: „Hozd a számot, de okosan, válaszd a V-t, és tiéd az 5.000,-Ft-os jóváírás” reklámszövege, valamint a: „Válts V-ra, számváltozás nélkül! Minimum 5.000,-Ft jóváírás” felirattal megvalósította a Tptv.5.§-ában foglalt tisztességtelen bojkott felhívást.

Kötelezi az alperest, hogy a felülvizsgálati ítélet fenti jogsértést megállapító rendelkezését a jelen határozat kézbesítésétől számított 30 napon belül tegye közzé a N. és a M. N. napilapokban egy alkalommal.

A Legfelsőbb Bíróság az elsőfokú bíróság Tptv.2.§-ának megsértésére alapított kereseti kérelmet elutasító ítéleti rendelkezését helybenhagyja.

A másodfokú ítélet további rendelkezéseit hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárással felmerült költségét mindkét fél maga viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az alperes ... reklámkampánya 2005. április 4-től 2005. április 30-ig futott különböző médiumokban. A felperes által kifogásolt több televíziós csatorna által is sugárzott reklámfilmben a következő volt hallható: „Hozd a számot, de okosan! Válaszd a V-t és tied az 5.000,-Ft-os jóváírás! Lehet, hogy a J. percdíjaival jobban jársz, mint a D. N. P.? Nézz utána!” A fenti szöveg elhangzása közben a reklámfilmben megjelenő felirat a következő volt: „Válts V.-ra számváltozás nélkül! Minimum 5.000,-Ft jóváírás”.

A felperes 2005. június 21-én benyújtott, majd pontosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy a fenti reklámfilm sérti a Ptk.78.§-át, a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII.tv. (Tpvt.) 3., 5., és 2.§-át, a gazdasági reklámtevékenységről szóló 1997. évi LVIII.tv. (Reklámtörvény) 7/A.§ /2/ bekezdés b) és /3/ bekezdés c) pontját. Kérte továbbá, a bíróság kötelezze az alperest, hogy a reklámfilmét közzétévő médiumokban olyan időponttal és annyi alkalommal, amikor és ahányszor az adott reklámfilm közzétételre került, adjon elégtételt. Amennyiben ezen elégtétel adást nem tartaná a bíróság megalapozottnak, úgy az ítélet rendelkező részének egyszeri közzétételét kérte a N., illetve a M. N. napilapokban. A Ptk. 84.§ /1/ bekezdése, illetve a Tpvt. 86.§ /2/ bekezdés c) pontja alapján 100.000,-Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére is kérte kötelezni az alperest. A Tpvt.87.§-a, illetve a Reklámtörvény 15.§-a alapján bírság kiszabását is indítványozta.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

A reklámfilmben megjelenő két tarifacsomaggal összefüggésben tényként megállapítható, hogy bár a J. P. csomag percdíjai a legtöbb időszakban valóban kedvezőbbek, mint a D. N. P. díjai, az utóbbi havi díja alacsonyabb. Így a fogyasztói szokásoktól függ, melyik csomag melyik fogyasztónak kedvezőbb.

Az elsőfokú bíróság 2006. szeptember 1-jén kelt ítéletével a felperes keresetét elutasította, rendelkezett az első fokú perköltség megfizetéséről. Ítélete indokolásában kifejtette,

„lehet, hogy a J. P. percdíjaival jobban jársz, mint a D. N. P.” szövegrész a reklámfilmben valójában kérdés, így tényállítást, valótlan tényállítást nem tartalmaz. A mondat nem az egész díjcsomagra, hanem annak percdíjára vonatkozik. A „jobban jársz” kifejezések valótlan tényállítást nem valósítanak meg, ezt a tényt erősíti az utána következő „Nézz utána!” felszólítás. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint -tényállításként értelmezve a mondatot, - sem lehet a jó hírnév sérelmét megállapítani, hiszen azzal, hogy egy piaci szereplő áraival jobban jár a fogyasztó, mint a versenytársáéval, nem jelenti a jó hírnév sérelmét. Álláspontja szerint tiltott bojkott felhívás sem valósult meg, figyelemmel az elektronikus hírszerzésről szóló 2003. évi C. törvény (Eht.) 150.§ /1/ bekezdés c) pontjában, illetve a 46/2004. (III.18.) Korm. rendeletben foglaltakra. A reklámfilm a hivatkozott jogszabályok nyújtotta lehetőségre hívta fel a fogyasztók figyelmét, ami lehetővé tette számukra, hogy megtartsák akkor is az addigi hívószámukat, amikor szolgáltatót váltanak. A felhívást nem teszi tisztességtelenné, hogy a számváltoztatók számára 5.000,-Ft jóváírást ígért. Álláspontja szerint a reklámfilm a Tpvt. 2.§-ába sem ütközött.

A másodfokú bíróság 2007. március 22-én kelt ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletének a Ptk.78.§-ának, a Tpvt.3.§-ának és a Reklámtörvény 7/A.§ /2/ bekezdés b) pontjának, továbbá, /3/ bekezdés c) pontjának megsértésére alapított, a jogszabálysértés megállapítására vonatkozóan, továbbá az elégtétel adás körében előterjesztett elsődleges, az ítéleti rendelkezésnek a reklámfilm közzétevő médiában történő közzétételére vonatkozó, s a bírság kiszabására irányuló kereseti kérelmet elutasító rendelkezéseit helybenhagyta. A fentieket meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta. Megállapította, hogy a felperes által az alperes ellen indított perben az alperes a ..., a számhordozó” reklámkampánya keretében, 2005. április 4. és 30. között, a különböző tévé csatornákon sugárzott reklámfilmjeiben elhangzott: „Hozdd a számot, de okosan! Válaszd a V-t és tied az 5.000,-Ft-os jóváírás! Lehet, hogy a J. P. percdíjaival jobban jársz, mint a D. N. P.?” szövegrésszel, valamint a szövegrész elhangzása alatt megjelenő: „Válts V-ra számváltozás nélkül! Minimum 5.000,-Ft jóváírás” felirattal megsértette a Tpvt. 5.§-ában foglalt tisztességtelen bojkott felhívást és a Tpvt. 2.§-ában foglalt tisztességtelen gazdasági tevékenység tilalmát. Kötelezte az alperest, hogy az ítélet fenti jogsértést megállapító rendelkezését a határozat kézbesítésétől számított 30 napon belül tegye közzé a N. és a M. N. napilapokban egy alkalommal. Feljogosította a felperest, hogy a fenti határidő eredménytelen elteltét követően az alperes költségére a közzétételről maga gondoskodjék. Kötelezte az alperest 22.500,-Ft első- és másodfokú részilleték megfizetésére, továbbá akként rendelkezett, hogy az ezt meghaladó perköltséget a felek maguk viselik.

Ítélete indokolásában a másodfokú bíróság kifejtette, osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját atekintetben, hogy a kereset elbírálása nem igényel különleges szakértelmet, így szakértő kirendelése szükségtelen. Ugyancsak egyetértett az elsőfokú bíróság véleményével atekintetben, hogy az adott, telített piacon kiélezett a verseny. A reklámfilm ténylegesen kérdésfeltevést tartalmaz, amit a felszólítás megerősít. A másodfokú bíróság hangsúlyozta a versenyjog egyre inkább az észszerűen eljáró átlagos fogyasztót tekinti zsinórmércének, vagyis amennyiben a reklám nem kifejezetten megtévesztő, azt a józanul gondolkodó átlagos fogyasztó nem érti félre. Önmagában az, hogy a reklámfilm csak a percdíjakra utalt, nem jogszabálysértő, hiszen közismert, hogy a percdíjakon kívül szokásosan havidíj is társul a különböző díjcsomagokhoz. Mellőzte ugyanakkor a másodfokú bíróság az első fokú ítélet azon megállapítását, miszerint annak állítása, hogy egy piaci szereplő áraival a fogyasztó jobban jár, mint a versenytársával, nem alapozhatja meg a jó hírnév sérelmét. Az adott piacon ugyanis az áraknak alapvető jelentősége van. Osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját atekintetben, hogy az alperes a reklámtörvényt nem sértette meg. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását kiegészítette azzal, hogy a reklám a Reklámtörvény 7/A.§ /2/ bekezdés b) pontjába nem ütközött, nem sértette más vállalkozás, vagy annak áruja jó hírnevét. A Reklámtörvény 7/A.§ /3/ bekezdés c) pontja pedig azért nem sérült, mert az az áru árait nem hasonlítja össze, csupán figyelemfelhívást tartalmaz az alperesi díjcsomagra.

A másodfokú bíróság megítélése szerint ugyanakkor az alperesi reklámfilm a Tptv. 5.§-ában foglaltakat megsértette. Hivatkozott a 46/2004. (III.18.) Korm. rendelet 5.§ /14/ bekezdésében írtakra, mely kimondja, hogy a hordozott és nem hordozott számmal rendelkező előfizetők a szolgáltató szolgáltatásait azonos feltételekkel vehetik igénybe, a számhordozás miatt megkülönböztetés nem alkalmazható. Jogszabályba ütközött tehát az 5.000,-Ft-os jóváírás biztosítása szolgáltatóváltás esetén. A reklámban az alperes a fogyasztókat a felperessel fennálló gazdasági kapcsolat felbontására tisztességtelen módon, jogszabályba ütköző előny kilátásba helyezésével hívta fel. Rámutatott, a versenyjog védi a közérdeket, a tisztességes vállalkozók és a fogyasztók érdekeit. Az alperesi reklám a fogyasztók törvényes érdekeit sértette, veszélyeztette, így a Tptv.2.§-ában foglaltakat is az alperes megsértette. Az alperesi reklám által hordozott üzenet kizárólag a számhordozóknak juttatott előnyt, ez sérti a fogyasztók egyenlő elbírálását előíró jogszabályban védett érdeket.

Figyelemmel a perbeli reklámkampány rövid időtartalmára, az azóta eltelt hosszabb időre a keresetben megjelölt lapokban történő egyszeri közzétételt a másodfokú bíróság elégséges elégtételnek találta.

A jogerős ítélettel szemben az alperes felülvizsgálati, felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmet nyújtott be.

Alperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet részbeni - a marasztaló rendelkezések tekintetében történő - hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását kérte. Kifejtette, nincs lehetőség arra, hogy a Tpv.5.§-ának megsértése esetén a Tpv. 2.§-ának megsértését is megállapítsa a bíróság, mert ez utóbbi szubszidiárius szabály, olyan magatartások versenyjogi elbírálását teszi lehetővé, melyhez nem rendelhető hozzá konkrét versenyjogi tényállás. Alperesi álláspont szerint a perbeli reklám tiltott bojkott felhívást nem valósított meg, nem sértette meg a 46/2004. (III.18.) Korm. rendelet 5.§ /14/ bekezdését. Hivatkozott arra, hogy a Korm. rendeletben foglaltak érvényesítése, értelmezése a Nemzeti Hírközlési Hatóság kizárólagos hatáskörébe tartozik, ezért fel kellett volna függeszteni jelen eljárást a Pp.152.§ /1/ bekezdése alapján az államigazgatási eljárás jogerős befejezéséig. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság álláspontja akkor is jogszabálysértő lenne, ha annak megítélésére a bíróság rendelkezne hatáskörrel. A jogszabály a negatív megkülönböztetést tiltja. A számhordozóknak juttatott kedvezményt nem tiltja, hiszen a rendelet célja a számhordozás elterjedésének biztosítása. A hivatkozott kormányrendelet a 2002/22. EK. irányelvet implementálta a magyar jogba, s az irányelv rendelkezéseiből is ez a jogértelmezés következik. A hivatkozott rendelkezésbe nem ütközik az alperesi reklám, mely egyfajta egyszeri árkedvezményt biztosított az adott tarifacsomaghoz. Az egyszeri árkedvezmény célja a számhordozás elősegítése, mely lehetőséget az Eht. 150.§-a teremtette meg. Az alperes a fix összegű, de utólagos beszámítással érvényesíthető kedvezménnyel kívánta elősegíteni, hogy a vándorló előfizető az új szolgáltatónál új készüléket szerezzen be, hiszen a szolgáltató váltást a mobiltelefonok zárolása akadályozta. Ez az akció kedvezményt nyújtott az igénybe vevőnek, nem tért el azoktól az akcióktól, amikor bizonyos készülékeket olcsó áron értékesítenek. A másodfokú ítéleti álláspontból az következne, hogy semmiféle kedvezmény nem nyújtható, ami verseny ellenes jogértelmezést jelent. Hangsúlyozta, hogy az összes szolgáltató, így az alperes is folyamatosan változó kedvezményeket juttat az új előfizetőknek is, ebből következően diszkrimináció nem valósult meg.

Felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmében kifejtett álláspontja szerint, a másodfokú ítéletnek az első fokú ítélet egyes rendelkezéseit helybenhagyó része jogszabálysértő. Felperesi megítélés szerint a felperes Ptk.78.§-a szerinti jó hírnevét a reklámban szereplő kérdés sérti, ugyanis bár a reklámban formailag

kérdés szerepel, valójában az egy állítás, melyek tényleges üzenete, célja az, hogy a fogyasztók az alperes szolgáltatását vegyék igénybe. A kérdést követő felszólítás olyan magabiztosságot sugall, amely végképp meggyőzi a fogyasztót arról, hogy az alperesi csomag kedvezőbb, mint a felperesé. Felperes hivatkozott a Versenytanács 32/2005.Vj. számú határozatában írtakra. Az alperesi reklámfilmből hiányoznak az objektív valóság megismeréséhez szükséges tények. A reklámfilm egy feltöltő kártyás díjcsomagra vonatkozik, ahol a percdíj nem az egyetlen költség. A reklámfilm hiányossága nem orvosolható, a „nézzon utána!” felszólítással, ahogy a Versenytanács hivatkozott határozatában is rámutatott. Ahhoz, hogy a reklámfilm tényleges üzenete megállapítható legyen, szakértőt kellett volna a perben eljáró bíróságoknak igénybe venniük. A Reklámtörvény szerinti jogsértés kapcsán felperes kifejtette, figyelemmel arra, miszerint a reklámfilm a felperes jó hírnevét sértette, sértette a Reklámtörvény 7/A.§ /2/ bekezdés b) pontját. A felperes hivatkozott a Fővárosi Bíróság 7.K.34.605/2005/10. számú ítéletében írtakra, mely szerint az összehasonlítás nem lehet tárgyilagos, ha nem minden díjelemre vonatkozik. A jogkövetkezmények tekintetében rámutatott, a másodfokú bíróság által biztosított elégtétel nem megfelelő. Az alperesi reklámfilm egy hónapon keresztül sujkolta a fogyasztókba, hogy az alperest válasszák. A hosszabb idő eltelte épp azt teszi szükségessé, hogy több alkalommal kerüljön közzétételre a jogsértést megállapító rendelkezés, és ezáltal az elégtétel ténylegesen megvalósuljon.

Felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a csatlakozó felülvizsgálati kérelemmel nem érintett körben a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálati, a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, így a csatlakozó felülvizsgálati kérelemmel nem támadott jogerős ítéleti rendelkezéseket nem bírálta, nem bírálhatta felül. A felülvizsgálati, illetve a csatlakozó felülvizsgálati kérelemmel támadott jogerős ítéleti rendelkezéseket részben találta jogszabálysértőnek az alábbiak szerint.

A Legfelsőbb Bíróság a perben eljáró bíróságokkal egyezően úgy ítélte meg, hogy a perbeli jogvita eldöntéséhez különleges szakértelem nem szükséges, így szakértő igénybevétele szükségtelen.

A Legfelsőbb Bíróság osztotta a perben eljáró bíróságok azon egyező álláspontját, hogy a perbeli reklámmal a felperes jó hírneve nem sérült, így az alperes a Ptk.78.§-ában, a Tpv.3.§-ában, illetve a Reklámtörvény 7/A.§ /2/ bekezdés b.) pontjában foglaltakat nem sértette meg. A reklámfilmben szereplő „lehet, hogy a J. P. percdíjaival jobban jársz, mint a D. N. P.?” szövegrész a felperes

jó hírnevét nem sérti, sértheti, mivel kérdést tartalmaz, és nem tényállítást, amit a „nézz utána!” felszólítás megerősít.

A Legfelsőbb Bíróság a rendelkező rész újra fogalmazásával részben osztotta a másodfokú bíróság azon jogi álláspontját, mely szerint az alperes a reklámfilm jelen határozat rendelkező részében szereplő szövegrésszel, illetve a reklám során olvasható felirattal megsértette a Tpvt.5.§-ában foglaltakat. A Tpvt.5.§-a szerint: „Tilos máshoz olyan tisztességtelen felhívást intézni, amely harmadik személlyel fennálló gazdasági kapcsolat felbontását, vagy ilyen kapcsolat létrejöttének megakadályozását célozza.” Nem vitásan a perbeli reklám célja, hogy a fogyasztó a felperesi csomag használatáról az alperesi csomag használatára térjen át. A Legfelsőbb Bíróság hangsúlyozza, hogy általánosságban a versenyjog nem lép fel az olyan magatartásokkal szemben, amikor a versenytárs a másik versenytársánál kedvezőbb árral kívánja a fogyasztót magának megszerezni. Az adott ügyben azonban jogszabály, a 46/2004. (III.18.) Korm. rendelet 5.§-ának /14/ bekezdése speciális rendelkezést ír elő. A hivatkozott rendelkezés szerint „ hordozott és a nem hordozott számmal rendelkező előfizetők a szolgáltató szolgáltatásait azonos feltételekkel vehetik igénybe, a számhordozás miatt megkülönböztetés nem alkalmazható.” A Legfelsőbb Bíróság osztotta a másodfokú bíróság álláspontját atekintetben, hogy az 5.000,-Ft-os jóváírással az alperes megsértette a hivatkozott kormányrendelet rendelkezéseit, evonatkozásban a reklám jogszabálysértő, tiltott, egyben tisztességtelen is.

A Legfelsőbb Bíróság megítélése szerint a Tpvt. alapján eljáró polgári peres bíróságnak jogában állt e kérdésben a kormányrendeletet értelmezni. Ezzel ellentétes rendelkezést a hivatkozott kormányrendelet 14.§-a sem tartalmaz. Önmagában ugyanis az, hogy a rendeletben foglaltak betartását a hatóság piacfelügyeleti tevékenysége során ellenőrzi, nem jelenti azt, hogy a hatósági eljárás lefolytatása lenne az előfeltétele a kormányrendelet 5.§ /14/ bekezdése alkalmazásának, értelmezésének. E jogszabályi rendelkezés szerint „a számhordozás miatt megkülönböztetés nem alkalmazható” márpedig ez a rendelkezés a számhordozókra vonatkozó pozitív és negatív megkülönböztetést is tiltja, ahogy arra a másodfokú bíróság is ítéletében rámutatott. A hivatkozott közösségi jogi irányelv 30. cikke a díjak vonatkozásában ír elő a nemzeti szabályozó hatóságok számára a díjképzésre vonatkozó szabályokat. Így az egyszeri előny nyújtásának megengedhetősége tárgyában rendelkezést nem tartalmaz, az irányelvben foglaltakkal ekörben a kormányrendelet egyértelműen nem ellentétes. A Reklámtörvény 7/A.§ /3/ bekezdés c/ pontja tekintetében a Legfelsőbb Bíróság hangsúlyozza, az alperesi reklám percdíjak tekintetében hasonlítja össze a két megjelölt csomagot, mégpedig kérdés feltevése formájában - a percdíjakat tekintve lényegében a valóságnak megfelelően - ezért a polgári peres bíróság

által vizsgálható körben a reklám a hivatkozott jogszabályba nem ütközött. A Legfelsőbb Bíróság tehát lényegében osztotta a másodfokú bíróság álláspontját, hogy tiltott bojkott felhívás megvalósult, ugyanakkor pontosította a rendelkező részben foglaltakat a tekintetben, hogy a reklámszöveg mely része valósította meg a tiltott bojkott felhívást.

A Tptv.2.§-a megsértését a Legfelsőbb Bíróság az adott ügyben nem találta megállapíthatónak. Az alperes - felperes által kifogásolt - reklámja a fentebb kifejtettek szerint tiltott bojkott felhívást megvalósított, ugyanakkor olyan tényállási elem nem merült fel a Legfelsőbb Bíróság megítélése szerint, mely ezen jogsértés körében nem került volna értékelésre, mely indokolttá és jogszerűvé tenné a Tptv.2.§-a megsértésének megállapítását is. A versenyjog célja nem vitásan hármas, védi a közérdeket, a tisztességes vállalkozók, s a fogyasztók érdekeit, de önmagában az, hogy az alperesi csomag a számhordozóknak adott egyszeri kedvezményt, az a nem számhordozó fogyasztók érdekeit nem sértette, őket ezáltal a rendelkezésre álló tényállás szerint érdeksérelem nem érte, illetve amilyen körben sértette, az a Tptv.5.§-a megsértésénél értékelésre került.

A Legfelsőbb Bíróság ugyancsak osztotta a másodfokú bíróság álláspontját a tekintetben, hogy az adott szabálysértéssel arányban álló elégtétel az ítélet vonatkozó rendelkező részének két napilapban történő egyszeri közzététele. Ennek mérlegelése során a Legfelsőbb Bíróság a másodfokú bírósággal egyezően figyelembe vette a jogsértés rövid időtartamát, illetve a jogsértés óta eltelt hosszabb időt is.

A fent kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a rendelkező rész szerinti döntését a Pp.275.§ /4/ bekezdésének alkalmazásával hozta meg.

A Pp.270.§ /1/ bekezdése folytán megfelelően irányadó Pp.81.§ /1/ bekezdésének alkalmazásával a Legfelsőbb Bíróság akként döntött, hogy a peres felek a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségeiket, figyelemmel a pernyertesség, pervesztesség közel azonos arányára maguk kötelesek viselni.

Budapest, 2008. január 14.